samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het kwalificatiedossier mbo:

Veiligheid en beveiliging

Kwalificaties

» Vakspecialist veiligheid

Geldig vanaf

01-08-2027

Penvoerder: Sectorkamer zakelijke dienstverlening en veiligheid
Gevalideerd door: Sectorkamer zakelijke dienstverlening en veiligheid
Op: 10-09-2026

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

Verantwoordingsinformatie 4

1. Beroepeninformatie 4
2. Arbeidsmarktinformatie 4
3. Trends en ontwikkelingen 4
4. Wettelijke beroepsvereisten 5
5. Bijzondere vereisten 5
6. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen 5
7. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs 5
8. Onderhoudsagenda 5
9. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie 5
10. Betrokkenen 6
11. Verblijfsduur 4 jarig 6
12. Aanvullende informatie 6
13. Eisen mbo-certificaat 6

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepeninformatie

Het kwalificatiedossier Veiligheid en beveiliging is gebaseerd op de volgende beroepeninformatie:

- Beroepeninformatie Teamleider beveiliging
- Beroepeninformatie Leidinggevende in het veiligheidsdomein

2. Arbeidsmarktinformatie

Volgens het UWV behoort de beveiligings- en veiligheidssector tot de beroepen met een blijvend spanningsvolle arbeidsmarkt. Dit komt mede door toenemende veiligheidsvraagstukken, technologische ontwikkelingen en maatschappelijke verharding. In vrijwel alle regio's is sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod, waarbij de vraag naar goed opgeleide veiligheidsprofessionals groter is dan het beschikbare aanbod.
(Bron: https://www.uwv.nl/assets-kai/files/3dadda9c-258e-4d9f-b60c-eac75496816b/ontwikkeling-krapte-naar-beroep-2024-2030.pdf)

De beveiligingsbranche laat daarnaast een structurele groei in werkgelegenheid en omzet zien. Brancheorganisaties geven aan dat de vraag naar beveiligingsdiensten en specialistische veiligheidstaken toeneemt, onder andere door strengere regelgeving, digitalisering, groeiend veiligheidsbewustzijn en de inzet van nieuwe technologieën. Tegelijkertijd staat deze groei onder druk door personeelstekorten en relatief hoge uitstroom, wat de behoefte aan goed toegeruste vakspecialisten verder versterkt.
(Bron: https://federatieveilignederland.nl/feiten-en-cijfers)

3. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Een Vakspecialist veiligheid past de eerder al verworven kennis van de benodigde wet- en regelgeving in de desbetreffende context binnen het veiligheidsdomein toe. Wanneer die aan alle wettelijke eisen voldoet, is de Vakspecialist veiligheid bevoegd om zelfstandig veiligheidscontroles uit te voeren, risico's te beoordelen, passende maatregelen te nemen en –waar nodig– opschaling of interventies te initiëren binnen de geldende kaders. De desbetreffende branchespecifieke kennis van de wet- en regelgeving, ontwikkelt de Vakspecialist veiligheid bijvoorbeeld met behulp van de mbo-3 kwalificaties Beveiliger 3, Aankomend onderofficier grondoptreden, Aankomend onderofficier maritiem en Handhaver toezicht en veiligheid.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Smartification, cobotisering en datagedreven veiligheid
De digitalisering verandert het werk van de Vakspecialist veiligheid snel. Steeds meer gebouwen, voertuigen en openbare ruimtes zijn uitgerust met sensoren die grote hoeveelheden data verzamelen. Door big data en kunstmatige intelligentie (KI) is informatie sneller te verwerken en beter te voorspellen. Hierdoor verschuift het werk steeds meer naar informatiegestuurd en risicogericht werken. Slimme camera's spelen hierbij een belangrijke rol. Die kunnen beweging, geluid en temperatuur meten en automatisch meldingen geven bij afwijkingen. KI-systemen beoordelen meldingen eerst zelf, voordat deze worden doorgestuurd naar een meldkamer. Dit helpt om onderscheid te kunnen maken tussen echte en valse meldingen, wat de efficiëntie verhoogt en de werkdruk verlaagt. Cameratoezicht wordt daarnaast steeds dynamischer en minder zichtbaar. Ook KI-toepassingen voor toegangscontrole, zoals gezichtsherkenning, worden vaker ingezet. Burgers accepteren deze technologieën steeds meer, zolang er zorgvuldig wordt omgegaan met privacy.

Technologie, zoals robots, camera's, drones en andere cobots (collaboratieve robot), maakt processen sneller en vermindert de fysieke belasting. Tegelijk vraagt dit van de Vakspecialist veiligheid meer analytisch vermogen. Die moet kunnen beoordelen of data juist en betrouwbaar is en moet op basis van complexe informatie verantwoorde keuzes kunnen maken. Ook in cybersecurity verandert het dreigingsbeeld. KI kan incidenten in systemen en netwerken herkennen en melden. Daarnaast wordt KI gebruikt voor personeelsplanning en route-optimalisatie, waardoor mobiele surveillance efficiënter is in te zetten. In de maritieme sector ondersteunt beeldherkenning het opsporen van objecten en personen boven en onder water. De Vakspecialist veiligheid ontwikkelt zich hierdoor steeds meer tot een professional die technologie effectief benut, maar altijd zelf verantwoordelijk blijft voor beslissingen, veiligheid en maatschappelijke gevolgen.

Participatiesamenleving, polarisatie en weerbaarheid
In de participatiesamenleving letten burgers meer op verdachte situaties en voelen zij zich meer verantwoordelijk voor hun leefomgeving. Van de Vakspecialist veiligheid wordt verwacht dat die goed kan samenwerken en een toegankelijke houding heeft. Vaak werkt die samen met burgers, handhavers en beveiligers. De rol van de overheid verschuift daarbij van leidend naar meer ondersteunend. Tegelijkertijd verhardt de maatschappij en neemt de kans op agressie toe, onder andere door polarisatie. De veiligheidssector krijgt vaker te maken met mondige of agressieve burgers. Dit vraagt om een sterke professionele houding en goede weerbaarheid. De Vakspecialist veiligheid moet kunnen de-escaleren, duidelijk communiceren en veiligheid blijven waarborgen. Door deze ontwikkelingen wordt proactief beveiligen belangrijker. Technologie ondersteunt hierbij, maar menselijke afwegingen, ethiek en professioneel handelen blijven noodzakelijk. De Vakspecialist veiligheid vervult hierdoor steeds meer een verbindende rol tussen technologie, organisatie en samenleving.

Ketensamenwerking en informatie-uitwisseling
Door de inzet van KI, digitale beveiligingssystemen en datagedreven werken is goede ketensamenwerking belangrijker dan ooit.

Veiligheidsvraagstukken raken vaak meer organisaties tegelijk. De Vakspecialist veiligheid werkt daarom samen met publieke en private partijen, zoals meldkamers, IT-specialisten, handhavers, maritieme autoriteiten en beveiligingsbedrijven. Dit vraagt om het delen, duiden en afstemmen van informatie binnen de veiligheidsketen, met respect voor rollen, verantwoordelijkheden en wetgeving. Het is belangrijk dat organisaties elkaars systemen en werkwijzen begrijpen, zodat meldingen en acties goed op elkaar aansluiten. KI-systemen genereren steeds meer automatische signalen, waardoor het nodig is om samen te bepalen welke informatie welke actie vraagt en wie verantwoordelijk is voor opvolging.

Ketensamenwerking vraagt daarnaast om sterke communicatieve vaardigheden, vertrouwen en regie. De Vakspecialist veiligheid fungeert steeds vaker als schakel tussen technologie, organisatie en ketenpartners. Het vermogen om multidisciplinair samen te werken en effectief op te treden bij incidenten is een belangrijk onderdeel van de beroepsuitoefening.
(Bron: https://trendrapport.s-bb.nl/zdv/orde-en-veiligheid/)

4. Wettelijke beroepsvereisten

Voor deze kwalificatie gelden geen aanvullende wettelijke beroepsvereisten. De kwalificatie is echter ontwikkeld als vervolg op bestaande functies binnen de domeinen particuliere beveiliging, handhaving (boa) en defensie, waarvoor reeds wettelijke of formele branchevereisten gelden. Van deelnemers wordt verondersteld dat zij voorafgaand aan instroom voldoen aan de voor hun branche geldende wettelijke beroepsvereisten en bekwaamheidseisen, zoals opgenomen in de beroepeninformatie.

5. Bijzondere vereisten

Vakspecialist veiligheid
Nee

6. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

n.v.t.

7. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Een afgestudeerde mbo-4 student Vakspecialist veiligheid heeft diverse mogelijkheden om zich binnen het veiligheidsdomein verder te ontwikkelen. Op niveau:
5 Associate Degree (AD): Integrale Veiligheid, Security Management, Handhaving & Toezicht
6 Hoger Beroepsonderwijs (HBO): Integrale Veiligheidskunde, Security Management, Bestuurskunde
6-7 Universiteit: Crisis & Security Management, Security Studies, Bestuurskunde

8. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Doelmatigheid	SBB evalueert ieder jaar de doelmatigheid van alle kwalificaties.	SBB signaleert aan bedrijfsleven, onderwijs en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).	Vanaf augustus 2027 jaarlijks.
Onderhoud en beheer	Onderhouden en beheren van het kwalificatiedossier.	Sectorkamer Zakelijke dienstverlening en veiligheid van SBB, in samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven.	Vanaf het moment van vaststelling door het ministerie van OCW op 1 oktober 2026.

9. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving

Categorie 1: Nieuw dossier	x	Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, beroepeninformatie, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

n.v.t.

10. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Veiligheid en beveiliging is ontwikkeld in opdracht van de SBB-sectorkamer Zakelijke dienstverlening en veiligheid (ZDV). Het SBB-marktsegment Orde en veiligheid van de sectorkamer ZDV is in het ontwikkelproces geconsulteerd. Tijdens het ontwikkeltraject is dit kwalificatiedossier afgestemd met een expertgroep die door de sectorkamer ZDV is ingesteld. De expertgroep bestond uit inhoudsdeskundigen namens het
bedrijfsleven en het onderwijsveld.

Bedrijfsleven:
- Defensie (DBBO)
- G4S Security Services
- MB-ALL
- Omgevingsdienst Utrecht
- Trigion

Onderwijsveld:
- ROC Firda
- ROC Midden Nederland
- VONK

11. Verblijfsduur 4 jarig

n.v.t.

12. Aanvullende informatie

n.v.t.

13. Eisen mbo-certificaat

N.v.t.